

damal BEBEKLERİ

Folklorik bebekler, Anadolu insanının yaşam ve giyim tarzını yansıtmaktadır.

Yerel giysilerle bezenen el yapımı olan bu bebekler, yörenin geleneklerine ışık tutmaktadır.

Bölgede yaşayan Türkmenler, gelenek ve göreneklerini korumayı başarmışlardır. Bu geleneklerin daha detaylı bir örneği, yöre kadınlarının Orta Asya'da yaşayan Oğuzlarla özleşen giysilerinde şekil bulmaktadır. Bu giysiler, üç etek, önlük, bluz, şalvar, tor başı bağlamak için fes ya da tak ye, cepken – bir çeşit kolsuz bluz ve yelek ve benzeri materyalden oluşmaktadır. Bu giysilerden her biri, bireyin yaşına, sosyal ve ekonomik statüsüne bağlı olarak değişiklik arz etmektedir. Örneğin, göğüslük gibi bir bileşenin kırmızı ya da siyah olması, onu giyen kadının yaşlı ya da dul olduğu anlamına gelmektedir.

Genç ve evli kadınlar ile çocuklu, dul ve oğlunu askere uğurlamış kadınların başlıkları da edindikleri sosyal statüye bağlı olarak, farklı motifler içermektedir. Yeni evli kadınlar başlıklarında en az beş, önlüklerinde de bir farklı motif kullanılmaktadır. Başlıklarda kullanılan malzeme ve motifler, aynı zamanda zenginliğin de sembolü olarak kabul edilmektedir. Başlık, kadının sosyal ve ekonomik statüsünü gösteren en önemli materyaldir.

Fakir kadınlarsa, genelde başlarını sadece normal bir kurdeleyle bağlamakla yetinirler.

Eskiden, kadınların tahtadan bebekler yaptıkları, bunları giydirdikleri ve oynamaları için çocuklarına verdikleri söylenir. Folklorik el yapımı bebekler, Anadolu insanının yaşam tarzını gözler önüne seren folklorik el yapımı bebekler, yöresel kıyafetlerle bezenmektedir. Günümüzde, bu bebekler yine aynı giysilerle bezenmekle birlikte, plastikten yapılmakta ve sadece el sanatlarına ilgi duyan insanların beğenisine sunulabilmektedir. Bu ürünler, yetenekli eller ve hayli sabırlı olmayı gerektirmektedir.

1996 yılında Damal Bebekleri, Japonya'da düzenlenen "Bölgesel Folklorik Bebekler" yarışmasında el becerisi dalında en büyük ödülü kazandı.

Bölge

Ardahan İli'nin bir ilçesi olan Damal, Doğu Anadolu'nun en kuzey noktasında yer almaktadır. Damal, Orta Asya'dan Avrupa'ya göç eden Türklerin güzergâhının kavşak noktalarından birisidir.

Ardahan'la ilgili en eski yazılı kaynak, Çıldır Gölü'nün Güney Batısı'nda bulunan Taşköprü Köyü'ndeki Urartu Kralı II. Serdur'a ait olduğu sanılan yazıtlardır. (İ.Ö 753 – 735) Türklerin bölgeye yerleşmeleri İsa'dan önce 720 dolaylarında Kıpçakların atası Kimmerler dönemine rastlar. İsa'dan sonra 628 yılında Hazar Türklerinin bir kolu olan Arda Türkleri (Ardahan adı da Arda Türklerinden gelmektedir.) bölgeyi fethetti. 1069'da Alparslan'ın bölgeye ulaşmasıyla birlikte, Selçuklu yönetimi altına giren Ardahan, 1551 yılından itibaren de Osmanlılar tarafından yönetilmeye başlandı.

1828 ve 1855 yıllarında Ruslar tarafından ele geçirilen Ardahan, 1878'de imzalanan Berlin Anlaşması'nın ardından yine Ruslar tarafından işgal edildi. 1918'de imzalanan Brest – Litovsk Anlaşması'yla tekrar ana vatana bağlanan

Ardahan, 30 Ekim 1918'de imzalanan Mondros Ateşkes Antlaşması'nın ardından Gürcü ve Ermeni kuvvetleri tarafından işgal edildi.

30 Ekim 1918'de imzalanan Mondros Ateşkes Anlaşması, Ankara'da kurulan Milli Birlik Hükümeti tarafından tanınmamış ve toplanan iki ayrı kongre bölgenin bağımsızlık yolunu açmıştır. İlk kongre, (3 – 5 Ocak 1919) ve ikinci kongre (7 – 9 – Ocak 1919) tarihleri arasında yapılmıştır. Bu kongrelerin ardından 23 Şubat 1921'de Türk ordusu Ardahan'a girmiştir.

«Damal Bebekleri Projesi» Uluslararası Mavi Hilal İnsani Yardım ve Kalkınma Vakfı tarafından BTC (Bakü – Tiflis – Ceyhan Şirketi'nin) finansal desteği ile yürütülmektedir.

Uluslararası Mavi Hilal İnsani Yardım ve Kalkınma Vakfı
Bostancı Mah., Cami Sk, Cesur Apt, no 11 / 3, İstanbul - Türkiye
Tel.: 0090 (216) 464 68 81; Fax: 0090 (216) 361 57 45
www.bluecrescent.net, e.mail : ibc@bluecrescent.net